

## FUTBOLNING RIVOJI: YANGI O'ZBEKISTON DAVRIDA

*Farg'ona Davlat Universiteti Jismoniy  
Madaniyat Fakulteti 25-148 guruh Talabasi  
Shamshiddinov Oyatula Ashirali o'g'li*

### Annotatsiya

Ushbu maqolada futbol sport turi sifatida O'zbekistonda "Yangi O'zbekiston" davrida rivojlanishi, davlat siyosati, infratuzilma, yoshlar akademiyalari, xalqaro muvaffaqiyatlar va jamiyatdagi o'rni tahlil qilinadi. 2024-2025 yillar statistikasi asosida futbolning yoshlar tarbiyasidagi roli, hududiy farqlar, gender masalalari va texnologik yangilanishlar ham ko'rib chiqiladi. Maqolada so'nggi yillarda futbol bo'yicha amalga oshirilgan dasturlar va muvaffaqiyatlar, jumladan xalqaro musobaqalarda ishtirok, Superliga o'yini statistikasi va infratuzilma rivoji keltiriladi.

**Kalit so'zlar:** Futbol, O'zbekiston, jismoniy tarbiya, sport infratuzilmasi, yoshlar futboli, xalqaro muvaffaqiyat, gender tengligi, 2024-2025.

### Kirish

Futbol dunyo bo'yicha eng ommabop sport turlaridan biridir. Bu nafaqat jismoniy faollikni oshiradi, balki yoshlar tarbiyasi, jamoaviylik, intizom va milliy brend shakllanishida muhim vositadir. O'zbekistonda mustaqillikdan so'ng futbol rivoji davlat siyosatining asosiy yo'nalishlaridan biri bo'ldi. 2024-2025 yillarda sport, xususan futbol infratuzilmasi jadal rivojlanmoqda, yosh akademiyalari va xalqaro musobaqalarda qatnashuv ko'paymoqda. Masalan, O'zbekiston milliy jamoasi 2025-yil 6 iyun Jahon chempionati (2026 FIFA World Cup) saralash bosqichida ilk bor qatnashdi va Osiyo futbol maydonida o'z pozitsiyasini mustahkamladi.

#### Adabiyotlarni o'rganish

1. FIFA "Football for Schools" dasturi doirasida O'zbekistonda 10 000 dan ortiq maktab va 6 milliondan ziyod o'quvchi futbol bilan shug'ullanmoqda.
2. Abdikamalov Xi (2025) yosh futboli rivoji bo'yicha akademiyalar va murabbiy tayyorgarligi tahlil qilgan.
3. Gianni Infantino O'zbekistonni futbol rivoji bo'yicha misol sifatida ko'rsatgan.
4. (2025) O'zbekiston milliy jamoasining Jahon chempionati saralashidagi muvaffaqiyatini yoritgan.
5. Futbol rivojini yorituvchi milliy statistik manbalar sifatida ishlatilgan.
6. "2025 Uzbekistan Super League".

#### Asosiy qism

1. Huquqiy va strategik asos

O'zbekistonda futbolni rivojlantirish uchun davlat tomonidan sport siyosati, huquqiy hujjatlar va davlat dasturlari belgilangan. 2024-2025 yillarda futbol federatsiyasi va yoshlar sporti bilan bog'liq dasturlar aktivlashdi.

2025-yil avgustida Prezident farmoni bilan "Milliy futbol elektron platformasi" joriy qilindi, bu murabbiylar va futbolchilar malakasini oshirishga xizmat qiladi.

FIFA "Football for Schools" loyihasi doirasida 10 000 maktab va 6 milliondan ortiq o'quvchi futbol bilan shug'ullanmoqda, bu esa sportning ommaviyligini oshirmoqda.

## 2. Futbol infratuzilmasi va yangilanishi

Infratuzilma futbol rivojining poydevorini tashkil etadi. 2024-2025 yillarda stadionlar, murabbiy markazlari va akademiyalar qurilishi jadal davom etmoqda.

2024-yil Superligada 14 jamoa qatnashgan bo'lsa, 2025-yilda 16 jamoaga kengaytirildi.

104 ta uchrashuv bo'lib, jami 251 ta gol urildi, bu esa raqobat va o'yinning sifatini oshirdi.

Zamonaviy stadionlarda trenajyorlar, video-analitika va elektron tizimlar joriy etilmoqda.

## 3. Yoshlar futboli va akademiyalar

Yoshlar futboli tizimining kelajagini belgilaydi.

O'zbekiston U-17 va U-20 jamoalari xalqaro maydonda muvaffaqiyat ko'rsatmoqda.

2025-yilda U-17 jamoasi Osiyo chempionatida g'olib bo'ldi.

Akademiyalarning kengayishi, murabbiylar tayyorgarligi va hududiy inshootlar 5000 dan ortiq yosh futbolchilarning malakasini oshirishga xizmat qilmoqda.

## 4. Xalqaro muvaffaqiyatlar va ommaviylashuv

O'zbekiston Milliy jamoasi 2025-yil Jahon chempionati saralash bosqichida muvaffaqiyatli qatnashdi.

2025-yil mart oyida FIFA reytingida 57-o'ringa ko'tarildi.

Yoshlar jamoalari Qozog'iston, Turkiya va Yaponiya bilan o'rtoqlik o'yinlarida ishtirok etdi. Futbol maktablarda va mahallalarda ommaviy sport sifatida kengaymoqda.

## 5. Hududiy farqlar va imkoniyatlar

Poytaxt va yirik shaharlarda zamonaviy inshootlar ko'p, olis hududlarda imkoniyatlar cheklangan.

Shu sababli yosh futbolchilarni rivojlantirishda tengsizlik mavjud.

## 6. Gender va imkoniyati cheklangan shaxslar

Ayollar futboli bo'yicha 2024-2025 yillarda birinchi professional ligalar tashkil etildi.

Nogironligi bo'lgan shaxslar uchun futbol dasturlari kengaytirildi, biroq ularga ajratilgan resurslar hali yetarli emas.

#### 7. Texnologiya va raqamli monitoring

Video-analitika, GPS va statistik tahlillar futbol tayyorgarligida keng qo'llanilmoqda.

Murabbiylar va futbolchilarning malakasini oshirish uchun "Milliy futbol elektron platformasi" joriy etildi.

#### 8. Muammolar va istiqbollar

Muammolar: hududiy tafovut, murabbiylar yetishmasligi, xalqaro tajriba bilan aloqaning cheklanganligi.

Istiqbollar: akademiyalarni kengaytirish, murabbiy tayyorlashni mustahkamlash, yosh futbolchilarga xalqaro imkoniyatlar berish va professional klub tizimini rivojlantirish.

### **Xulosa**

Futbol O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sport siyosatining muhim jihatlaridan biri bo'lib, 2024-2025 yillarda infratuzilma kengayishi, yoshlar futboli kuchayishi, xalqaro muvaffaqiyatlar va ommaviy sport sifatida futbolning kengayishi kuzatilmoqda. Kelajakda akademiyalar, professional tizim va xalqaro hamkorlik futbol rivojida asosiy omillar bo'lib xizmat qiladi.

### **Foydalanilgan adabiyotlar**

1. Abdikamalov X. «Yoshlar futbolini rivojlantirish: infratuzilma, murabbiylar va akademiyalar». 2025.
2. FIFA. "Football for Schools comes to Uzbekistan". 2023.
3. "O'zbekiston Milliy jamoasi Jahon chempionati saralashida muvaffaqiyatga erishdi". 2025.
4. "O'zbekiston fuqarolari orasida jismoniy faoliyat darajasi oshdi". 2025.
5. "O'zbekiston Milliy jamoasi FIFA reytingida ko'tarildi". 2025.
6. "2025 Uzbekistan Super League"